

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Kundgörelser.

Barnmorskan Anna Nyström, som Borgmästare och Råd härstädes förskrifvet, har bewis både från Herr Professor Schults, och den Högdde Magistraten i Stockholm, at hon ej allenast i Kongl. Collegio-Medico undergådt examen, utan och aflagt eden; hvarsföre hon tillstånd äger, at sei och obehindrad, som en privilegierad Barnmorska, besjena hwar och en, som hånne tilliter, och sätta det wanliga tecknet för sit hus. Häraf följer, at hon är til Jordegumma här i Staden antagen; men bor nu hos Skeppare Balsman, på stora Hamne-gatan.

Enligt utfärdade skattsedlars innehåld, och sedermera sedde publicationer, borde Kongl. Majests och Kronans, äfvensom Stadens skatter redan wara betalta; men som detta hittills ej blifwet synnerligen verkstådt, altså påminnes hwar och en än ytterligare om sin skyldighet.

En heltåkt och tvåstusig, utom en liten postwagn, item sadlar och sejar, taffe- och synålshöcker, broderade med guld; silfwer och silkesjämte rak-knifs-federaler af båtse och sämre slag, med mera dylikt, erhålles emot contante penningar, hos Sadelmakaren Fock, hwilken nyligen ifrån Stockholm återkommet.

På Subberon finnas friska och dugliga färbaggar och ractor, af Spanskaste slaget.

Hos Madame Rittau, boende på Konungsgatan åt wällen, uti Herr Reimers hus, finnas goda friska Berg-osfron.

* * * *

Göteborgska
Magasinet.

Lördagen, den 13 November 1762.

Om nya länder.

Det är just icke för vår tid, som jag widbrer detta ämnet; nögd, at jämföra Holländska och Spanska hushållningen i fordomtima. Swerige kan utan hö-kort och långwäga resor upspana nya länder i träsk och mässä, inom sin halfd. När wi sedan få tillfälle, at göra upståter i södra werlden, kan andra Nationers öde tjena til warnaget eller eftersyn.

Mången tror, at nya länder äro föga bätande; at America räntar ej särdeles för Spanio ren; at han blifwet fattig på inwånare hemma, för at bibehålla sig i Westindien; och at man viftar sig litet nog, med en hop guld- och silfwergrufwor, när wärdet af dessa metaller aftager i samma mån, som mängden af dem tiltager. Man lägger til, at en stat ej tilwäxer i styrka genom större penninge-summor, så wida en Frans i Frankerike uträttat samma med 14 miljoners årliga räntor, som Ludwиг den fjortons

B

D

de med 200 dito. Hwar förre sökas då nya werldar, med så liten fördel i denna? Desutan påstås, at de stora kostnader, som dylika tiltag fordra, helst om besittningen skal åga bestånd, äro nästan omätteliga; at förtiga, huru man swärligen hindrar andra Nationer, at rota sig på samme platsar, och således dela winsten med upfinnaren.

Men swagan i dessa slutsatser röjer sig nog, då man kastar ögonen på Holländaren, som i början med alltför ringa krafter, men genom god hushållning, underhållet et femtioåra krig mot en mäktig och betydande fiende. Det är betänkeligt, at en liten winkel på jorden, som ej går up mot en af de Franske provincerna, kunnat på en och samma tid hålla stängen både mot Ungeland och Frankerike, utan at krossas af sådan förenad magt: och ho wet icke, at samma Republique räknas än i dag af wåre Politiske wägmåstare til Europas ansenligare stater? Des städer äro folkrike och mäktiga blomstrande, des sjöfart oändelig, des källor och utvägar oräkneliga, och des rikedomar gifwa föga någon magt efter.

Holland har likwäl icke stigit til sådan högd, utan genom nya uptäkter, eller eröfringar af de Portugisiska. Det är wist, at seglation banar wägen ej mindre til sådana stora fynd, än til deras försvar: sjöfart är det som försäkrar handel; ja, den och intet annat drager med sig både magt och penningar. Ingen måte nytan

tan af nya länder efter wissa Nationers exempel, som misbrukat sina förmåner; men wäl efter deras, som förstädt at draga all uptänkelig fördel, genom flit, handel och fogelighet, af sina besittningar.

Spanien har förwandlat stora länder i America til ödeplatser. För at bättre befästa sig därstädes, har det nästan utrotat hwar infödd American. Det har helre hugget af, än brukat, sine gamle inbyggares händer. Korteligen Spanien blef herskarinna öfwer werldar, utan at hafwa folk och armar nog, at hemta de rikedomar, hwar på landet öfwerflödar.

För at åga guld och silfwer, har det sösat med människjor, en dyrbarare och wida nödswändigare wara, än alla metaller på jorden. För at hämma folkbristen i södra werlden, har det förorsakat en ny hemma, och icke des mindre köpt arbetare med det silfwer, för hwilket Americanen blef et offer.

Spanien har således utblottat ej allena det eröfrade, utan ock det eröfrande riket. Där emot fäster Holland ögonen mera på folk och handel, än på guld och kostbarheter. För at blifwa ensam ägare af wissa dyrbara frukter, har Holländaren skonat folket, men förstört en del af des wälluktande stogar. Han frågar ej efter en inbillad heder, at wara rådande öfwer trälar; men wäl öfwer stater. Han håller wid magt en nyttig människjöhöp, och tillika des mångfaldiga behof; grunden til all handel.

Swad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Göteborgske Wærel-coursen.

Onsdagen, den 10 November.

London	- -	112	- -	Dal. Rant.
Amsterdam	-	103	dub. uso	M. f. Rant.
Hamburg	-	103	- -	M. f. Rant.

Ankomne äro Skepparne Hindr. Nies ifrån Hamburg med barlast, William Korborg ifrån Köpenhamn med dito, Engelbrecht Sedda ifrån Rieth med dito, Oltman Jansen ifrån Harlingen med mursten, tunne-band, hö och oljo-kakor, Fred. Ehn Holt ifrån Bremen med barlast, Ewert Goyes ifrån Lemmer med dito, Claas Hendriks ifrån Amsterdam med mursten och hö, Feunis Habbes ifrån Harlingen med dito och oljo-kakor, William Dick ifrån Bergen med barlast, Heine Schumacher ifrån Embden med dito, Melger Janssen ifrån Amsterdam med dito, Arend Engel och William Förnton ifrån Hamburg med dito, Anders Andersson ifrån Sverderland med stenkol, Anders Stare ifrån Amsterdam med salt och packhus-gods, Jelle Pieters ifrån dito med takpannor och hö, Berend

Nasche, Daniel Belmer och Frans König ifrån Bremen med barlast, Alexander Berg ifrån Hamburg med packhus-gods och tunne-band, Erik Dahl ifrån Amsterdam med tunne-band och barlast, Joh. Backman ifrån Hamburg med mursten och salt, Jacob Layon ifrån Dundie med barlast, Ewen Liedberg ifrån Hamburg med salt, Ede Dircks ifrån dito med eke-wirke, Nintie Pyters ifrån Amsterdam med barlast, Janus Beal ifrån Köpenhamn med dito, Jacob Jacob de Groot ifrån Amsterdam med tunne-band, Hindr. Joh. Kemp ifrån dito med dito och tak-pannor, Lars Nyberg ifrån St. Ubes med salt, Bengt Pettersson Hanhals ifrån Embden med tak-pannor, mursten och hafre, John Cusley ifrån Hamburg med mursten, Jochim Pettersson ifrån London med packhus-gods, Johan Jacob Ratkin ifrån Ekersford med barlast, Peter Steinson ifrån Cromertie med dito, Hans Frecks ifrån Hamburg med dito, Lars Bagge ifrån Amsterdam med dito, Oluf Hök ifrån Dundie med dito, Peter Jansson ifrån Hamburg med dito, John Nosh ifrån Lewen med stenkol, Peter Iswarson ifrån Hull med mursten, Gustaf Lindblad ifrån Amsterdam med tunne-band och packhus-gods, Thomas Smith ifrån Yarmout med barlast, Cornelis Kemts ifrån Amsterdam med tunne-band och hö, Nils Bernander ifrån Hull med barlast, Alexander Jameson ifrån Borrosterne med stenkol, Philip Otterdahl ifrån St. Ubes med salt, Jöns B. Holst

Holst ifrån Lieth med barlast, Jac. Suhr junior ifrån Amsterdam med dito, Onne Classen ifrån dito med mursten, Jacob Bötcher ifrån dito med barlast, Christian Månsson ifrån Hull med dito, Börge Isberg ifrån Nantes med brännvin, Peter Watan ifrån Amsterdam med barlast, och Alexander Ehme ifrån Lieth med fyrkol.

Utgångne äro Skepparne John Foggo til Scotland, och Peter Åkerstedt til London med järn och Bräder.

Helsingör. Den 25 October gick härigenom Skepparne Michael Grönberg och Johan Willenius til Stockton, Petter Wendell och Bouwe Pieters til Königsberg, Jonas Nordström til Gesle, Matthias Sjöberg til Calmar, Swen Åberg til Nyköping, Jacob Helling til Carlshamn, alle ifrån Stockholm med sill. Den 16 dito, Carl Nyman til Carlshamn, Henning Wikström och Israel Åspelund til Calmar, Pieter Velkes til Danskig, Åfwen från Stockholm med sill, Alexander Widegren ifrån Uddewalla til Danskig med dito, Paul Fred. Pri-cepeus ifrån Wisby til Livorno med bräder. Den 27 dito, John Luchterling, Carl Glimarfer, Swen Isben och David Dahn ifrån Göttheborg til Königsberg, Ystad, Wolgast och Stockholm med sill, Anders Andersson ifrån Uddewalla til Stockholm med dito, Gabriel Berg ifrån Westermil til Göttheborg med tunnor. Den 28 dito, Gunne Gustafsson ifrån Carlse

Carlserona til Göttheborg med tunnor, Lorens Fries ifrån dito til dito med bräder, Matthias Skipsström ifrån Uddewalla til Liebau med sill, Johan S. Lundström ifrån Göttheborg til Wolgast med dito, Peter Hansson Ebbe ifrån Königsberg med dito, Anders Lundberg ifrån Göttheborg til dito med dito, Joh. Carl Ewert ifrån Stockholm til Irland med järn.

Små Kyrko-tidningar.

I Swenska Församlingen äro ifrån den 27 October til den 10 dennes födde 3 Goffe- och 4 Slicko-barn: Wigde Brandtwaalts-karlen, Anders Eriksson Schytt och Pigan, Catharina Larsdotter: Döde Enidkaren, Bengt Bergsten, af håll och fryng, Sjömannen, Anders Ekbergs hustru, Catharina Nilsson, af barnsbörd, Wafmästaren, Lars Höggströms hustru, Brita Andersdotter, af hetfig feber, och 3 barn af okänd barnsjuka och slag.

I Tyska Församlingen döde Sillkes-wäfware-hustrun, Ulrika Moos, samt 1 barn, af olyckelig barnsbörd.

I Kronhus = Församlingen födde 2 barn: Wigde Soldaten, Johan Hurtig och Enkan, Dorothea Hallberg: Döde Soldaterne Nils Schulberg af släck-feber, Lindquist af dito, Soldat-hustrun Anna Hultin af torwårk, Profossen, Erik Skånberg, af bröstfeber, och 2 barn af koppor och släck-feber.

Kundgörelser.

På Kongl. Post-Contoiret härstädes är en röd tafse-bok qwarlemnad: Namnet på boken utwisar ägaren, som kan återbekomma godset.

Den 23 dennes försäljes genom auction af ledna Madame Klongers ägendom, jämte silfver, guld och flera rariteter, såsom specie-mynt, och koppar, item messing och malm, och et parti justerade wigter, at förtiga kläder, meubler och husgerädsaker, m. m.

De wanlige Concerterne, som åter anställas på Organistens, Herr Carl Dykmans egen räkning, och midt emot Auktions-Kammaren, taga en början den 16 dennes kl. 5 efter midnatten, och fortsättas sedermera hwar Tisdags-Termis-Billetter erhållas på beursen, och hos Herr Dykman sjelf, emot 8 plåtar; äfwen som de särskilte kosta 2 Dal. S:mt hwardera.

Förordningen af 1720 om Inqwarteringen är til salu på Langiska Boktryckeriet, nyttig at läsa för dem, som få nu kännas wid omwärlingen af inqwarterade personer.

Trothätte lotfedlar utwärlas af wederbörans de den 15 dennes eller öfvermorgon.

En hund och en hynda äro nyligen förkomme: Den förre har kort och krullet hår, ljusgul til färgen; den sednare är af Spanska slaget, med bruna ödmärken på högra brat och wensira ögat. Om bägge lemnar jag ogerna nödig underrättelse mundteligen.

Bergsstron hos Madame Wittau.

* * * *

Gotteborgska Magasinet.

Lördagen, den 20 November 1762.

Särda Nyheter.

Et Tal om Skalde-konsten utgafs i Upsala förledet är af Herr Magister Bergklint, hållet för Westmanländska Nationen därstädes; hwar af jag för demna gången wil uptaga de förnämsta stycken.

Alla wetenskaper, säger Författaren, fordras hos sine idkare twänne egenkaper, näml. natur och konst. Ofning och lärdom innefattas då i det sednare. En Poet måste först äga et snille, som kan finna sig, och inse otaliga likheter, framdraga mångfaldiga tanke-bilder, och genom deras förunderliga sammansättning uttrycka något, som lifligen träffar det han wil måla. Dessa bilder måste wara härmande, och under sjelfwa dikten så naturliga, at de uttrycka en sak, likasom säge man den för ögonen. Man bör äga et sinne, som kan antaga de böjelser, dem saken bör upwäcka; och ställa dem så intagande före, at de lifsom smysa sig i läsarens

U a a

fa